Rahva-arvult kõrvutub Tartu selliste välismaiste linnadega nagu Norrköping (1922. a.: 58 000 el.), Trondhjem (1920. a.: 55 000 el.), Dordrecht (1921. a.: 55 000 el.), Besançon (1921. a.: 56 000 el.), Parma (1921. a.: 58 000 el.), Innsbruck (1920. a.: 56 000 el.), Miskole (57 000 el.), Chester (Pa, USA: 58 000 el.), Oxford (1917. a.: 53 000 el., 1921. a.: 57 000 el.), Cambridge (1917. a.: 52 000 el., 1921. a.: 59 000 el.), Heidelberg (1. XII. 1910. a.: 56 000 el., 8. X. 1919. a.: 70 000 el.) ja Turku (1921. a.: 58 000). Viimatimainitud üldtuntud ülikoolilinnadega (207) on Tartul — kui kodumaa tähtsaimal kooli- ja ülikoolilinnal — ühine ka aastane rahva-arvu pendeldumine (203) (vt. 10. joon.).

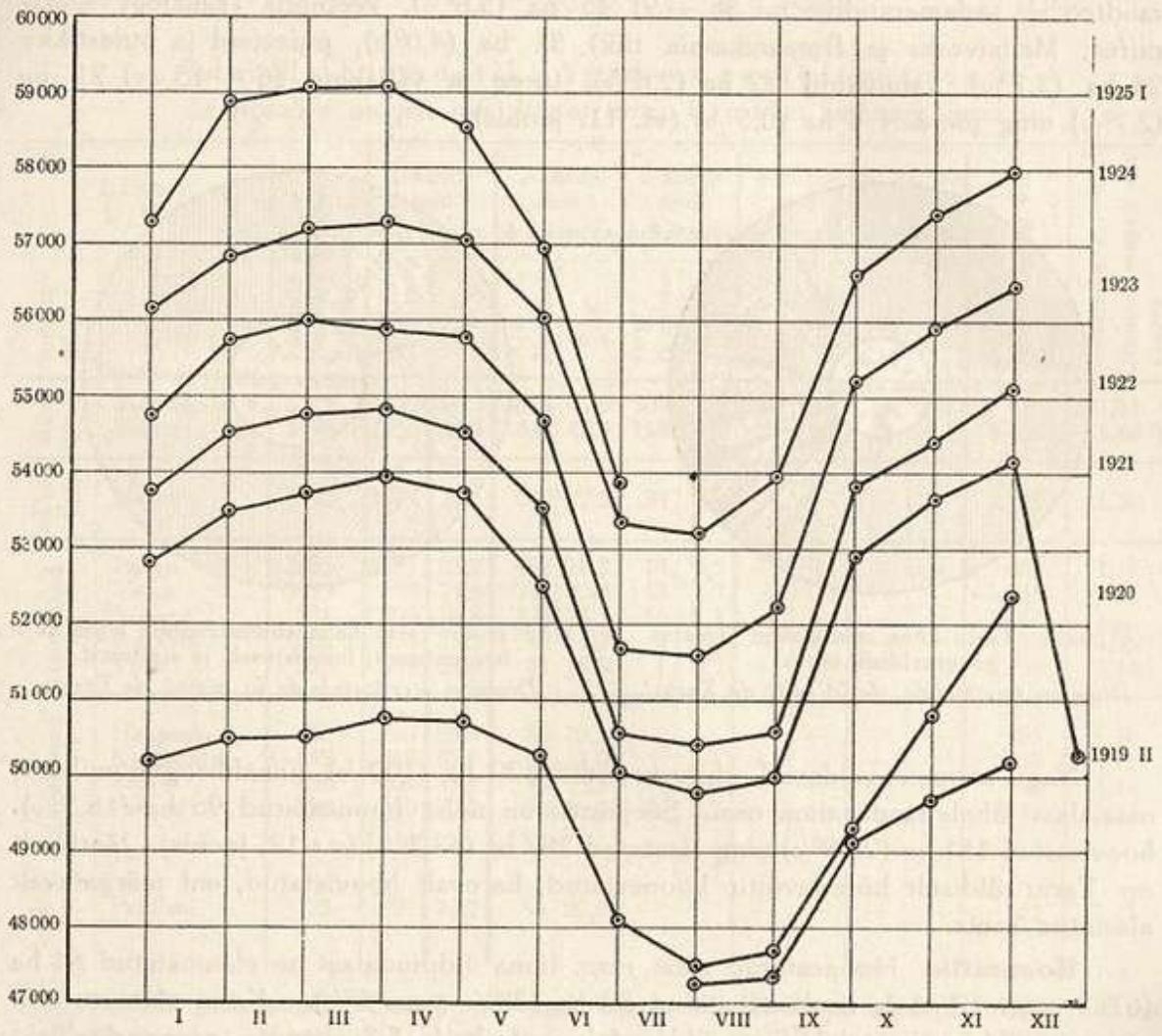

10. joon. Rahva-arvu aastane pendeldumine Tartus.
Fluctuation annuelle de la population de Tartu.

Murdkõverad kujutavad ordinaadi tõusvas järjestuses rahva-arvu 1919. a. II p. — 1925. a. I p. linna aadressibüroo registratsioonide järele. Jõulu- ja näärikuu sälkmiinimum on tõelikult palju sügavam, kui seda näitab kõver *resp.* aadressibüroo. Ei meldi ju paljud, kes koolitöö vahemikul linnast lahkuvad, endid vastavas asutises maha. Sellega on seletatav ka 1922. a. detsembri lõpul (28. XII), s. o. jõuluvaheajal sooritatud rahvalugemisel hangitud elanikkudearv 50 342 (231), mis esitab talvise sälkmiinimumi tõelikku suurust. — Uhtlasi osutab diagramm Tartu rahva-arvu üksikasjalikku kasvamist kuue viimase aasta jooksul.

See avaldub täiesti reeglipäraselt rahva-arvu vaheldumises aasta jooksul ja näitab kahte tõusulainet — üks märtsi-aprilli selgmaksimum ja teine oktoobri-novembri harimaksimum — ning kahte mõõna-aega — üks juuli-augusti lamm-miinimum ja

Tartu, lk. 197